

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 4/8/2009 Ημ. Αποδελτίωσης: . . 4/8/2009

Σελίδα: 11

Innews AE - The science of information - <http://www.innews.gr>

Γιατί οι νεοέλληνες δεν σεβονται τα επιτεύγματά τους;

Της **ΛΟΥΚΙΑΣ ΔΡΟΥΛΙΑ***

Γιατί δεν τα αγαπούν; Γιατί δεν είναι υπερήφανοι γι' αυτά; Είναι ένα ερώτημα που έρχεται και ξαναέρχεται στον νου όταν παρακολουθούμε με πόνο την αδιαφορία για όσα πέτυχαν να οργανώσουν οι νεοέλληνες με επιτυχία τον 19ο αιώνα, βγαίνοντας από αιώνων ανυπαρξία και την κατάντια στην οποία βρίσκονται πολλά πνευματικά και άλλα ιδρύματα στο πέρασμα του χρόνου, χωρίς τις αναγκαίες φροντίδες για τη συντήρησή τους, ξεχασμένα, παραμελημένα.

Τα ίδια ερωτήματα επανέρχονται και σήμερα, μέσα στη δινη της λεγόμενης προσπάθειας για την «αναδιάρθρωση» της έρευνας με αμφίβολου αποτελέσματος επιτυχία στην εξοικονόμηση πόρων, σε βάρος –μέχρι σημείου διάλυσης– των επιτευγμάτων της σύγχρονης Ελλάδας.

Γιατί επιτεύγματα λ.χ. είναι στη μεταπολεμική περίοδο η ίδρυση του «Δημόκριτου», του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, του Μεγάρου Μουσικής, η μόνιμη εγκατάσταση της περιφερόμενης Εθνικής Πινακοθήκης (1976), της νεογέννητης Εθνικής Γλυπτοθήκης και άλλων παρεμφερών θεσμών που ξεπέρασαν τη δυστοκία της νεοελληνικής πραγματικότητας και έδωσαν όλα αυτά τα χρόνια πολλές δυνατότητες στις νέες γενιές να μετέχουν στα πολιτισμικά γεγονότα, να μην ξεχνιούνται, να προσπαθούν να παράγουν επιστημονικό έργο και να εντάξουν την ελληνική πνευματική και καλλιτεχνική παραγωγή και την επιστημονική έρευνα στο διεθνές περιβάλλον.

Δεν θα επαναλάβω όσα στέρεα και τεκμηριωμένα επιχειρήματα δημοσιεύθηκαν τις μέρες αυτές εναντίον της επιχειρούμενης «σωστής διαχείρισης» της έρευνας με σκοπό να αυξηθεί η απόδοση της οικονομικής δαπάνης και να αξιοποιηθούν ακόμη περισσότερο τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, όπως υποστηρίζεται. Έτσι όπως παρουσιάζονται οι στόχοι θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτοί, καθ' όσον όλες οι λειτουργίες φυσικό είναι πάντοτε να βελτιώνονται και οι οικονομικοί περιορισμοί ενός κράτους να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη. Αλλά, δυστυχώς, ο προγραμματισμός που ανακοινώθηκε από το υπουργείο Ανάπτυξης περιέχει ορισμένα κενά που προδίδουν άλλου είδους επιδιώξεις που δεν πείθουν για τον επιδιωκόμενο «βελτιωτικό» στόχο. Και όχι μόνον αυτό οδηγούν στην υπαναχώρηση προς παλαιότερες μεθόδους, ξεπερασμένες σήμερα, που προβάλλονται άγιστα και όχι πειστικά. Στην εποχή της διεπιστημονικότητας γίνεται τώρα λόγος για μονοθεματικότητα, όχι όμως σε όλες τις περιφέρειες της επικράτειας, αλλά μόνο στην πρωτεύουσα! Εκεί, δηλαδή, που υπάρχουν τέτοια ιδρύματα πρωτοποριακά, όπως παραδείγματος χάριν το Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών, που στοίχιζε επίσης την πόλη και κυρίως καλλιέργειε αντίξεια τις ερευνητικές αναζητήσεις του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού. Αλλά, όπως γίνεται φανερό, αυτό το κτίριο αποτελεί το δέ-

λεαρ που ωθεί στις κρύφτες επιθυμίες προς την «κατάληψη» του. Όταν ξεκινούσε στο τέλος της δεκαετίας του '50 το Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών, οι πρώτοι κυρίως στόχοι που είχαν τεθεί από τους πρωτεργάτες, μέσα σ' ένα πνεύμα διεπιστημονικότητας (Γιάγκος Πεσμαζόγλου, Κ. Θ. Δημαράς, Λεωνίδας Ζέρβας, Δ. Ζακυθηνός), τους τλαιοισιωμένους από το σύνολο των κορυφαίων επιστημόνων των θετικών και ανθρωπιστικών σπουδών, ήταν οι ακόλουθοι: **α)** Να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες και ένα ευνοϊκό κλίμα για νέους επιστήμονες ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές και την πρακτική εξάσκηση τους στον κλάδο τους. **β)** να δημιουργηθούν διασυνδέσεις μεταξύ Ελλήνων και ξένων επιστημόνων στα αντίστοιχα πεδία των ενδιαφερόντων τους, οργανώνοντας από κοινού ερευνητικά προγράμματα, διενθεις συναντήσεις και συμπόσια και δημοσιεύοντας άρθρα και χειρίδια σε ξένες γλώσσες. Σήμερα, πέρα από αυτούς τους στόχους τα Ινστιτούτα παράγουν γνώση αιχμής.

Δεν είναι δυνατόν να απαριθμηθούν εδώ όλα τα πρωτοποριακά βήματα που ακολούθησαν στον επιστημονικό τομέα και στην ανανέωση της ιστορικής επιστήμης. Θα αναφέρω, όμως, ενδεικτικά ότι οι ερευνητές των ανθρωπιστικών Ινστιτούτων ανέλαβαν τακτικά, με επιτυχία, προγράμματα ευρωπαϊκά, δεχόμενοι τα συγχρητηρία της ΙΤΕΤ. Είναι από τους πρώτους που συμμετείχαν στο «Copernicus 1992 Cooperation in Science and Technology with Central and Eastern European Countries, Mobility Scheme for Scientists: Go East - Go West», ανοίγοντας τον δρόμο για συνεργασίες με όλα τα βαλκανικά κράτη.

Κλείνοντας, ας μου επιτραπεί να διατυπώσω τη βαθύτατη απογοήτευση και την εντονότερη ενόχλησή μου για την έλλειψη σεβασμού και τα απαξιωτικά σχόλια ενός νέου, και πίστεια φερέλπιδος εκπροσώπου της εξουσίας, απέναντι σε ερευνητές και ερευνητριες αφοσιωμένους στο πράγματι εδώ εθνικό έργο, ωσάν να απευθύνεται σε γραφιάδες που ανασκουών για τη θεσούλα τους και όχι σε υπεύθυνους επιστήμονες που βαθιά ανασκουών για την προχειρότητα με την οποία πήραν τις αποφάσεις τους οι κρατούντες, προμνύοντας τον διαμελισμό του ερευνητικού ιστού της χώρας, που θα χρειασθεί πολλά έτη για την αποκατάστασή του. Ο λόγος, συνενώς και ο διάλογος, είναι θείο δώρο προς τον άνθρωπο.

Τέλος, συμφωνώντας με όσα είπε ο πρωθυπουργός στην επίτευχο της πεντηκονταετίας του ΕΙΕ προ πέντε μινών, θέλωμε να συνεχίσουμε να κάνουμε τους πάντες υπερήφανους. Εμείς, πάντως, αγνοώντας τον φθόνο, την υποκρισία και την ανασφάλεια ορισμένων, παραμένουμε, πραγματικά σεμνά και ταπεινά, υπερήφανοι για το σύγχρονο αυτό ελληνικό επίτευγμα.

* Ομότ. διευθύντρια Ερευνών ΙΝΕ/ΕΙΕ. (πρηνη διευθύντρια ΙΝΕ/ΕΙΕ).